

اطلاع رسانی

کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه

سال نوزدهم - شماره صد و هشتاد و ششم - فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۳

مدیر مسئول: امیر رضائی

همکاران این شماره

سوده جبلی _ طاهره خاجی _ کبری عظیمی

نشانی: تهران، خیابان شهید باهنر، خیابان شهید آقایی، شماره ۲۴

صندوق پستی: تهران ۱۸۴۴-۱۹۳۹۵

نمابر: ۲۲۸۰۲۷۳۱

تلفن: ۳۰-۲۲۸۰۲۷۲۹

معرفی نشریه

نشریه «اطلاعرسانی» کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با هدف آگاهی خوانندگان محترم از جدیدترین منابع موجود در کتابخانه تخصصی و همچنین دیگر منابع منتشر شده در حوزه تخصصی آن کتابخانه تهیه و تنظیم شده است. به منظور دسترسی سریع تر و تسهیل کار محققان، پژوهشگران و کلیه اعضای محترم کتابخانه، نسخه الکترونیکی نشریه از طریق پست الکترونیک ارسال می‌گردد.

نقل و اقتباس از نشریه اطلاعرسانی کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با ذکر منبع بلامانع است.

صفحه	عنوان
۴	کتاب‌های فارسی
۶	کتاب‌های لاتین
۷	معرفی کتاب‌های فارسی
۱۸	معرفی کتاب‌های لاتین
۲۲	مقالات فارسی
۲۴	مقالات لاتین

کتاب‌های فارسی

- ۱- ابهام طبس: رمزگشایی از جعبه سیاه تهاجم نظامی آمریکا / شاداب عسگری. - تهران: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران، انتشارات ایران، ۱۴۰۲.
- ۲- افق غربی چین: پکن و ژئوپلیتیک جدید اوراسیا / دانیلاس مارکی؛ ترجمه ابراهیم آقامحمدی. - تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۱.
- ۳- ایران دوران قاجاریه: سیاست دولت‌های انگلیس و روس در ایران / نگارنده حسین بهروزی. - شیراز: ره آورد هنر، ۱۳۹۹.
- ۴- بازیگران مسلح غیر دولتی: غرب آسیا و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران / نویسنده سعید پیرمحمدی. - تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۴۰۲.
- ۵- برنامه هسته‌ای ایران و کره شمالی / سعید کریمی‌کشه. - تهران: اندیشه احسان، ۱۴۰۲.
- ۶- توقف در هور؛ نگاه به اروند: ۱۸ فروردین تا ۲۳ خرداد ماه ۱۳۶۴ / رضا صاحبی؛ مجری مدیریت مطالعات تاریخی و روزشمار مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس؛ نظارت محتوایی سعید سرمدی. - تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، ۱۴۰۲.
- ۷- جنگ پنهان: اسنادی از حضور نظامی آمریکا در افغانستان / مولف گریک وایتلاک؛ ترجمه ثریا عبدخدایی. - تهران: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران، انتشارات ایران، ۱۴۰۲.

۸- دلایل پایایی و دوام انقلاب اسلامی ایران / نوشته محمدمهدی اسماعیلی، پژوهشگر همکار عبدالرضا عالی‌زاده].- تهران: امیرکبیر، ۱۴۰۱.

۹- زندگی با طالبان: خاطرات عبدالسلام ضعیف وزیر پیشین طالبان، سفیر افغانستان در پاکستان و مردی که چهار سال در گوانتامو بازداشت بود / نگارش آکس استریک وان لیشانی و فیلیکس کوهن؛ ترجمه احمد ترجمان.- تهران: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران، انتشارات ایران، ۱۴۰۲.

۱۰- سیاست خارجی و توسعه ملی / محسن امین‌زاده.- تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۰.

۱۱- سیونیک کانون بحران در قفقاز: (تاریخ و اهمیت راهبردی استان سیونیک ارمنستان و کشمکش بر سر دالان زنگزور) / مجید کریمی.- تهران: آرون، ۱۴۰۲.

۱۲- ظهور استبداد مدرن در ایران: شاه، مخالفان و آمریکا ۱۳۳۲ تا ۱۳۴۶ / علی رهنما؛ ترجمه پوریا پرندوش.- تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۲.

۱۳- گرایش تدریجی روشنفکران ایرانی به اسلام سیاسی در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم / قاسم ذاکری.- تهران: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران، انتشارات ایران، ۱۴۰۲.

۱۴- مبانی نظری امنیت داخلی / نویسندگان [صحیح: ویراستار] جیمز رمزی، کیت کوزین، جان کومیسکی؛ مترجم علیرضا افشاری.- تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۴۰۲.

- 1- **The End of the world is just the beginning: mapping the collapse of globalization/** Peter Zeihan.- New York: Harper Business, 2022.
- 2- **Uncertain allies: Nixon, Kissinger, and the threat of a united Europe/** Klaus Larres.- New Haven; London: Yale University Press, 2022.
- 3- **Governing security after war: the politics of institutional change in the security sector/** Louis-Alexandre Berg.- New York: Oxford University Press, 2022.
- 4- **The withdrawal: Iraq, Libya, Afghanistan, and the fragility of U.S. power/** Noam Chomsky and Vijay Prashad.- New York: The New Press, 2022.
- 5- **Chinese geopolitics in the 21st century: a post pandemic perspective/** Brigadier Anand Tewari (Retd).- New Delhi: Pentagon Press LLP, 2021.
- 6- **Stabilizing fragile states: why it matters and what to do about It/** Rufus C. Phillips III.- Lawrence, Kansas: University Press of Kansas, 2022.

معرفی کتاب‌های فارسی

۱- جنگ پنهان: اسنادی از حضور نظامی امریکا در افغانستان

گریگ وایت لاک

ثریا عبدخدایی

تهران: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران، انتشارات ایران، ۱۴۰۲

چکیده

گریگ وایت لاک، به عنوان خبرنگار واشنگتن پست فعالیت داشته است. او از سال ۲۰۰۱ میلادی به عنوان خبرنگار خارجی، گزارشگر پنتاگون و کارشناس امنیت ملی، اخبار جنگ علیه تروریسم را برای واشنگتن پست پوشش داده است. در سال ۲۰۱۹ میلادی پوشش خبری او از جنگ در افغانستان، برنده جایزه جورج پولک برای گزارش نظامی، جایزه اسکریپس هاوارد برای گزارش پژوهشی، جایزه خبرنگاران پژوهشی، جایزه ویراستاران آزادی اطلاعات و جایزه روزنامه‌نگاری رابرت اف. کندی برای گزارش بین‌المللی شد.

نویسنده در این اثر با روایتی مستند به ناکامی سیاست‌ها و دخالت‌های ایالات متحده آمریکا در کشور افغانستان پرداخته است. کتاب دربردارنده یک پیشگفتار و شش بخش اصلی می‌باشد که هر بخش نیز شامل چند فصل است و در مجموع کتاب ۲۱ فصل را شامل می‌شود. نگارنده در پیشگفتار روایتی از مصاحبه دونالد رامسفلد، وزیر دفاع آمریکا در زمان دو هفته پس از حملات ۱۱ سپتامبر را مطرح می‌کند که در این مصاحبه خبرنگاری از رامسفلد سوال می‌کند که آیا مقامات آمریکایی در مورد عملیات نظامی به رسانه‌های خبری دروغ می‌گویند تا دشمن را گمراه کنند؟ رامسفلد پاسخ را با بیان نقل قولی از وینستون چرچیل، نخست وزیر بریتانیا می‌دهد مبنی بر اینکه در زمان جنگ، حقیقت به قدری با ارزش است که باید محافظی از دروغ برای آن گماشت. اما در ادامه رامسفلد می‌گوید که البته او هرگز چنین کاری را نخواهد کرد و بیان می‌دارد که یادم نمی‌آید هیچ وقت به مطبوعات دروغ گفته باشم. قصد هم نداریم چنین کاری را بکنم، چون به نظرم دلیلی برای این کار وجود ندارد.

نگارنده هدف از تالیف این اثر را صرفاً ارائه گزارشی ملالت‌بار و خسته‌کننده از جنگ آمریکا در افغانستان و همچنین بیان تاریخچه‌ای نظامی که در آن به عملیات جنگی پرداخته شود، نمی‌داند، بلکه هدف این کتاب را تلاشی برای نمایان ساختن اشتباهات رخ داده و اینکه چگونه سه رئیس‌جمهور و دولت‌های آنها با شکلی متوالی توانسته‌اند حقایق را از مردم پنهان نگه دارند، می‌داند. نویسنده اظهار می‌دارد، این کتاب تقریباً بر اساس اسناد عمومی یعنی یادداشت‌هایی بر پایه مصاحبه با بیش از هزار نفر که نقش مستقیمی در جنگ آمریکا در افغانستان داشتند و نیز صدها یادداشت وزارت دفاع، تلگراف‌های وزارت امور خارجه و سایر گزارش‌های دولتی تنظیم شده است. در این راستا، واشنگتن پست پس از تسلیم چندین درخواست اسناد عمومی که از سال ۲۰۱۶ میلادی آغاز شد و دو شکایت مبتنی بر قانون آزادی اطلاعات، سرانجام توانست اسناد مصاحبه‌ها را از دفتر بازرسی ویژه برای بازسازی افغانستان بگیرد. برخی از این مصاحبه‌ها، توسط دفتر بازرسی در فاصله زمانی سال‌های ۲۰۱۴ لغایت ۲۰۱۸ میلادی انجام شده‌است که مصاحبه‌ها روی وقایعی متمرکز می‌باشد که در دولت‌های بوش و اواما رخ داده است.

عناوین بخش‌ها و فصل‌های کتاب به شرح زیر می‌باشند:

بخش اول کتاب با عنوان طعم دروغین پیروزی (۲۰۰۲-۲۰۰۱) شامل ۳ فصل با موضوعات زیر می‌باشد:

- ماموریت آشفته؛

- آدم‌بدها چه کسانی هستند؛

- پروژه ملت‌سازی.

بخش دوم با عنوان حواس‌پرتی بزرگ (۲۰۰۵-۲۰۰۳) شامل ۴ فصل با موضوعات زیر می‌باشد:

- افغانستان اولویت بعدی می‌شود؛

- برخاستن یک ارتش از دل خاکستر؛

- اسلام برای آدمک‌ها؛

- بازی دو سره.

بخش سوم با عنوان طالبان باز می‌گردد (۲۰۰۸-۲۰۰۶) شامل ۴ فصل با موضوعات زیر می‌باشد:

- دروغ‌ها و چرخش؛

- یک راهبرد نامنسجم؛

- جنگ سالاران؛

- جنگ تریاک.

بخش چهارم با عنوان پُر دور رفتن اوباما (۲۰۰۹-۲۰۱۰) شامل ۴ فصل با موضوعات زیر می باشد:

- دو برابر کردن؛

- گودالی تاریک از پول تمام نشدنی؛

- از دوست تا دشمن؛

- هدررفته با فساد.

بخش پنجم با عنوان همه چیز از هم می پاشد (۲۰۱۱-۲۰۱۶) شامل ۳ فصل با موضوعات زیر می باشد:

- در جنگ با حقیقت؛

- دشمن خودی؛

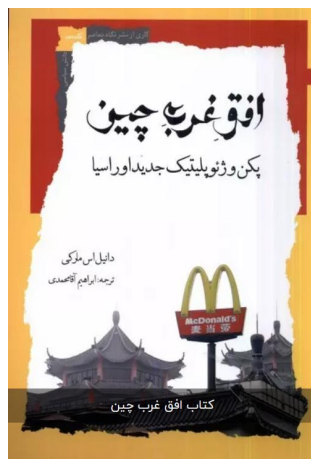
- توهم بزرگ.

بخش ششم با عنوان بن بست (۲۰۱۷-۲۰۲۰) شامل ۳ فصل با موضوعات زیر می باشد:

- نوبت ترامپ؛

- دولت مواد مخدر؛

- مذاکره با طالبان.

۲- افق غربی چین: پکن و ژئوپلیتیک جدید اوراسیا

دانیل اس مارکی

ابراهیم آقامحمدی

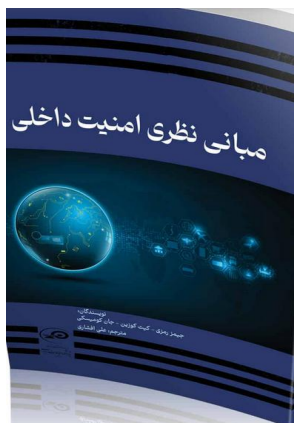
تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۱

چکیده

دانیل اس. مارکی استاد ارشد روابط بین‌الملل در مدرسه مطالعات بین‌المللی دانشگاه جان هاپکینز و مدیر علمی برنامه سیاست جهانی آن است. او از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷ میلادی مقام جنوب آسیا در ستاد برنامه‌ریزی سیاسی وزارت امور خارجه آمریکا را بر عهده داشته‌است و از سال ۲۰۰۷ لغایت ۲۰۱۵ میلادی عضو ارشد شورای روابط خارجی در حوزه هند، پاکستان و جنوب آسیا بود. همچنین نامبرده کتاب دیگری با عنوان «خروج از پاکستان ممنوع» را که به بررسی آینده روابط آمریکا و پاکستان می‌پردازد، به رشته تحریر درآورده است. با توجه به سوابق کاری نگارنده، کتاب افق غرب چین، روایتی آمریکایی درباره ظهور چین و روابط متقابل آن با کشورهای موجود در امتداد غربی چین است. نگارنده معتقد است، چین برای هزاران سال، از طریق جریان‌های زمینی و دریایی با سایر مناطق اوراسیا در ارتباط بوده‌است. اکنون پکن در حال توسعه یک حضور بی‌سابقه و کاملاً مدرن در سرتاسر این قاره است که پیش‌تاز آن روابط اقتصادی است، اما محدود به آن نیست. اکنون پکن در محاسبات سیاست‌های آمریکا در آسیای جنوبی، آسیای مرکزی و خاورمیانه نقش قابل توجهی را ایفا می‌کند و از این رو، برای سیاست‌گذاران آمریکا درک دقیق از جبهه اوراسیا در رقابت ژئوپلیتیک جهانی با چین که بر آینده آمریکا نیز تاثیرگذار است، بسیار حائز اهمیت است.

کتاب افق غربی چین در بردارنده ۳ بخش آسیای جنوبی (هند و پاکستان)، آسیای مرکزی (قزاقستان) و خاورمیانه (عربستان سعودی و جمهوری اسلامی ایران) است که طی ۶ فصل سازماندهی شده‌است. در این فصل‌ها روابط سیاسی، اقتصادی و امنیتی در حال تحول چین با همسایگان غربی آن از جمله پاکستان، هند، قزاقستان،

روسیه، عربستان سعودی و جمهوری اسلامی ایران مورد بررسی قرار گرفته است. در اینجا، نگارنده در صدد ارائه توضیحاتی است مبنی بر اینکه تغییرات در منطقه چه معنایی برای آمریکا خواهد داشت و در این خصوص اقداماتی را توصیه می‌کند که واشنگتن می‌بایست در پاسخ به آنها انجام دهد؛ زیرا موفقیت یا شکست چین در این حوزه جغرافیایی نه تنها بر آن مناطق اثرگذار است، بلکه تاثیر مستقیمی بر منافع آمریکا در منطقه خواهد داشت. نویسنده توضیح می‌دهد که چگونه تصورات از چین در کشورهایمانند پاکستان، قزاقستان و ایران با یکدیگر متفاوت است. به اعتقاد نویسنده، هرگونه تلاش برای پیش‌بینی ماهیت ژئوپلیتیک در حال ظهور اوراسیا بدون در نظر گرفتن واقعیت‌های محلی و زیرمنطقه‌ای در کنار اهداف و سیاست‌های چین، احتمالاً با شکست روبه‌رو خواهد شد و هدف کتاب نیز درک نقش تعیین‌کننده‌ای است که همسایگان کمتر قدرتمند چین می‌توانند ایفا کنند، در هنگامی که چین دسترسی خود را تا افق‌های غربی خود گسترش می‌دهد. همچنین نگارنده در مورد اینکه تحولات در منطقه برای رقابت ژئوپلیتیک جهانی در حال ظهور آمریکا با چین چه معنایی دارد، توضیحاتی ارائه می‌کند.

۳- مبانی نظری امنیت داخلی

جیمز رمزی، کیت کوزین، جان کومیسکی

علیرضا افشاری

تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۴۰۲

چکیده

محیط امنیتی در اثر تحولات جهانی در حال تغییر است و کشورها به دنبال به روز نمودن ساختار حکمرانی امنیتی خود هستند تا بتوانند به تهدیدات پیچیده امروز پاسخ دقیقی بدهند. در کشورها برای تامین امنیت، ساختارها و سازمان‌های گوناگون ایجاد شده‌است که برخی از این سازمان‌ها در محیط داخلی و برخی در عرصه بین‌المللی فعال هستند. در این راستا، امنیت داخلی کشورها نیز نه تنها تحت تاثیر عوامل داخلی است، بلکه از عوامل بیرونی نیز اثر می‌پذیرد و به همین دلیل به شدت پیچیده، چند بعدی و چند لایه است. در سال‌های اخیر، امنیت داخلی کشورها با تهدیدات مخاطره‌آمیز زیادی از جمله تهدیدات تروریستی، بیماری‌های فراگیر، حملات سایبری، مخاطرات زیست‌محیطی، خشونت‌های قومی و غیره روبه‌رو بوده‌است و مقابله با این تهدیدات و تامین امنیت داخلی نیازمند شناخت دقیق آن‌ها، سیاستگذاری درست، ایجاد ساختارهای لازم و هماهنگی بین سازمان‌ها و اجرای دقیق ماموریت‌ها است. کتاب امنیت داخلی که متشکل از چهارده فصل است، از سوی نویسندگان مختلف که متخصص در حوزه امنیت هستند به رشته تحریر درآمده است.

فصل اول با عنوان مقدمه‌ای بر نظریه امنیت داخلی ضمن اشاره به مفهوم نظریه و انواع نظریه و چگونگی کاربرد آن‌ها در مطالعات علوم اجتماعی، به تعریف کاربردی امنیت داخلی و مفهوم نظریه امنیت داخلی می‌پردازد. فصل دوم با عنوان ارزیابی خطر و تشکیلات امنیت داخلی، به این موضوع اشاره دارد که در محیط امنیت داخلی که از پیچیدگی و پویایی بسیاری برخوردار است، برای ارزیابی و تعیین خطرها و تهدیدات و آسیب‌های احتمالی در حال و آینده باید از مدل‌ها و چارچوب‌های عملی و نظری مختلفی در این زمینه استفاده کرد و هدف

این فصل ارائه توضیح درباره چگونگی بروز خطر و نحوه بکارگیری از مدیریت خطر (ریسک) است که همگی در بطن اقدام راهبردی امنیت داخلی نهفته‌اند.

فصل سوم با عنوان جامعه‌شناسی امنیت، متمرکز بر فهم متعال از جامعه‌شناسی امنیت است که می‌تواند ما را در طرح‌ریزی و تدوین نظریه، راهبرد و اقدامات یاری رساند. اغلب اوقات از امنیت با عنوان یک برداشت یا استنباط از واقعیت از سوی افراد، گروه‌ها و سازمان‌ها یاد می‌شود. بسته به دیدگاه‌های مختلف، امنیت عبارت است از یک نوع فهم، برداشت و استنباط از جهان اجتماعی که تاثیرات بسیار عمیقی بر روش زندگی کردن انسان دارد. در فصل چهارم با عنوان جرم و امنیت، برخی نظریه‌های مربوط به پیشگیری از وقوع جرم و چگونگی کاربرد آن‌ها در مواجهه با خطرها و تهدیدات امنیتی بررسی شده‌است.

در فصل پنجم، با عنوان تروریسم، ریشه‌ها، ایدئولوژی و اهداف، پس از تعریف مفهوم تروریسم، نظریه‌های مختلف اجتماعی در رابطه با تروریسم و اینکه چگونه این نظریه‌ها به گسترش این پدیده شوم کمک می‌کنند، بررسی شده‌است. در اینجا این موضوع بررسی می‌شود که چگونه می‌توان از همین نظریه‌ها برای دست یافتن به تصویر جدید تروریسم در آینده بهره برد تا بتوان راهبردها و سیاست‌های تاثیرگذاری را برای مبارزه با آن تدوین کرد.

در فصل ششم، با عنوان همکاری بین سازمانی، نشان داده می‌شود که همکاری بین سازمانی در امنیت داخلی تا چه اندازه می‌تواند برای امنیت کشورها و همچنین دورنمای روابط میان دولت‌ها در آینده ضروری و حیاتی باشد. در اینجا در خصوص تهدیدات پس از حادثه ۱۱ سپتامبر و همکاری‌های چندجانبه بین سازمانی و فرایندهای آنها توضیحاتی ارائه شده و در خصوص ابداعات و نوآوری‌های بین سازمانی که در نتیجه چالش‌های جدید همچون بلایای طبیعی، بحران‌های اقتصادی و آسیب‌های سایبری شکل گرفته‌اند، بحث شده‌است.

در فصل هفتم با عنوان مدیریت اضطراری و نظریه‌های آمادگی، کاهش، واکنش و بازیابی، ضمن اشاره به این موضوع که نظریه ملت امن هرگز به این معنا نیست که اتفاقات تلخ هیچ‌گاه روی نمی‌دهد، بلکه نشانه ملت امن، قابلیت انعطاف‌پذیری و هر آمادگی و توانایی ایستادگی در برابر حوادث خطرناک و بازیابی خویش است، وضعیت و جایگاه آمریکا در مواجهه با تهدیدات انسانی و بلایای طبیعی و ایجاد فرصت لازم برای واکنش و بازیابی بر اساس

نظریه‌های مدیریت شرایط اضطراری و حوزه امنیت تعیین و تبیین می‌شود. در اینجا تاریخچه‌ای از حقوق سیاسی بیان می‌شود که موجب شکل‌گیری و توسعه رشته مدیریت شرایط اضطراری شده‌است.

در فصل هشتم، با عنوان حکمرانی جهانی و روابط ملت‌ها، این موضوع بررسی می‌شود که توضیحات نظریه روابط بین‌الملل درباره همکاری یا عدم همکاری کشورها با یکدیگر در خصوص مسائل و موضوعات فراملی چیست؟ نظریه حکمرانی جهانی می‌کوشد، سازوکارهایی را تبیین کند که برای تسهیل این همکاری‌ها استفاده می‌شود. در این فصل ابتدا حکمرانی جهانی در قالب مفهوم حکمرانی و صرف نظر از واژه حکومت تعریف می‌شود و سپس این موضوع بررسی می‌شود که چطور می‌توان از رویکرد حکمرانی جهانی برای مقابله با تهدیدات امنیتی، طبیعی یا انسانی استفاده کرد.

در فصل نهم با عنوان اطلاعات و نظریه عمل پیشگیرانه، نظریه‌های مربوط به اطلاعات و کاربردهای آن بررسی می‌شود. اطلاعات خوب برای تدوین و توسعه سیاست‌ها و استراتژی‌ها در زمینه مقابله با طیف وسیعی از تهدیدات و مخاطراتی که امروزه متخصصان امنیتی با آنها مواجه هستند، ضروری است. در این فصل به بررسی نظریه‌های اطلاعات پرداخته می‌شود و به نظریه اطلاعات امنیت داخلی اشاره می‌شود که این نظریه می‌تواند در زمینه تهدیدات امنیت داخلی در محیط کنونی به کار گرفته شود.

در فصل دهم با عنوان نظریه امنیت محیطی و امنیت انسانی، برخی از جنبه‌های امنیت انسانی و ارتباط آن با امنیت محیطی در مواجهه با اختلال‌ها و تغییرات آب و هوایی بررسی می‌شود.

در فصل یازدهم با عنوان امنیت سلامت همگانی، بر موضوع سلامت همگانی که می‌تواند از یک ملت در برابر خطرهایی همچون تروریسم، شیوع بیماری‌های واگیردار و بحران‌های طبیعی محافظت به عمل آورد، متمرکز است.

فصل دوازدهم با عنوان حقوق امنیت داخلی و نظریه سیاست، نگاهی به موضوعات مهم مربوط به حقوق، سیاست و اخلاق به عنوان ارکان امنیت داخلی مدرن دارد. همچنین در اینجا مفهوم حقوقی مربوط به قانون اساسی و حقوق فردی، فرایندهای حقوقی، فرایندهای مربوط به دادگاه‌ها، قوانین مربوط به جنگ و اصول امنیت ملی به عنوان مفاهیم مرتبط با سیاست‌ها و قوانین امنیت داخلی مورد بررسی قرار گرفته‌است.

در فصل سیزدهم با عنوان سیاست و نظریه امنیت سایبری، ارزیابی‌ای از عرصه امنیت سایبری و حفاظت از اطلاعات به عمل آمده که برای آمادگی و انعطاف‌پذیری دولت‌های پیشرفته و صنایع خصوصی مهم می‌باشند. سبک زندگی مدرن و مفاهیم امنیت ملی هر دو وابستگی عمیقی به امنیت و سلامت فضای سایبری دارند.

فصل چهاردهم با عنوان مبانی نظری فناوری امنیت داخلی، به بررسی تعدادی از نظریه‌های فناورانه موجود و در حال ظهور و نمونه‌هایی از کاربرد آن‌ها در جامعه امنیت داخلی می‌پردازد. این فصل با تجزیه و تحلیل نقش فناوری در جامعه و امنیت داخلی و سپس مروری بر تاریخچه فناوری در حوزه امنیت داخلی آغاز می‌شود و با تحلیل نظریه‌ها، چهارچوب‌ها و مدل‌های فناوری مانند نظریه نوآوری، مدل پذیرش فناوری، نظریه ساختار تطبیقی، نظریه فراگیر پذیرش و نظریه سیستم‌های فنی و اجتماعی ادامه می‌یابد.

۴- بازیگران مسلح غیر دولتی: غرب آسیا و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

سعید پیرمحمدی

تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۴۰۲

چکیده

امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران به شدت از رویدادها و روندهای نظامی-سیاسی منطقه متأثر می‌شود. بازیگران منطقه اعم از دولتی و غیردولتی، مسلح و غیرمسلح در شکل‌گیری محیط راهبردی ایران مؤثر هستند. بدون شناخت این بازیگران و اهداف و توانمندی‌های آن‌ها نمی‌توان به ترسیم راهبرد مؤثر در منطقه اقدام و سیاست خارجی کارآمدی را در قبال سایر دولت‌ها اتخاذ و اجرا کرد. از این رو، شناخت عمیق بازیگران مسلح غیردولتی منطقه می‌تواند در شکل دادن به سیاست خارجی و به ویژه سیاست منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران بسیار مناسب باشد. همچنین بهره‌گیری از بازیگران مسلح غیردولتی به بخشی از الزامات کنشگری در فضای آشوب‌زده غرب آسیا تبدیل شده‌است و در این راستا، کشورهایی همچون عربستان سعودی، ترکیه، امارات متحده عربی و قطر نیز از چنین کنشگرانی برای پیشبرد اهداف سیاست خارجی و امنیتی خود بهره گرفته‌اند و جمهوری اسلامی ایران نیز بنا بر الزامات و اقتضائات محیطی و اصول سیاست خارجی و مکتبی، سازوکارهای خاصی را برای دستیابی به اهداف خود طراحی کرده‌است.

کتاب بازیگران مسلح غیردولتی، ضمن ارائه یک چهارچوب مفهومی، به جایگاه بازیگران مسلح غیردولتی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد و با بررسی متغیرهای تاثیرگذار در شکل‌گیری این نوع بازیگران در سه سطح داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی سعی می‌کند، چشم‌اندازی از تحولات و نقش و جایگاه بازیگران مسلح غیردولتی در سیاست خارجی ایران ارائه دهد. این پژوهش در شش فصل تهیه و تنظیم شده‌است.

فصل اول به مبانی نظری اختصاص دارد. در این فصل گزاره‌های نظری مرتبط با نقش‌یابی بازیگران مسلح

غیردولتی در سیاست بین‌الملل ارائه شده‌است.

فصل دوم، موضوع گروه‌های مسلح غیردولتی فعال در سیاست خارجی ایران را در بر می‌گیرد. در این زمینه، به گروه‌های مسلح غیردولتی موجود در عراق، سوریه، لبنان و فلسطین، یمن، پاکستان و افغانستان اشاره شده است و کتاب در صدد است با بیان این گروه‌ها و اهداف و گفتمان غالب بر آن‌ها، تحلیلی درباره جایگاه آن‌ها در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران ارائه دهد.

در فصل سوم، متغیرهای داخلی تاثیرگذار بر شکل‌گیری و نقش‌یابی بازیگران مسلح غیردولتی در سیاست خارجی ایران بررسی شده است. در اینجا تلاش شده است، برداشت‌های رهبران و دولت‌مردان از نقش ملی و فراملی و فرهنگ راهبردی جمهوری اسلامی ایران در واکاوی نقش بازیگران مسلح غیردولتی در سیاست خارجی ایران بررسی شود. در این خصوص اگرچه در میان کارگزاران سیاست خارجی از جمله جناح‌های رقیب اصول‌گرایان اختلاف نظرهایی جدی درباره سطح و دامنه به‌کارگیری گروه‌های مسلح غیردولتی وجود دارد، با این حال، سیاست خارجی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران قائل به مطلوبیت به‌کارگیری چنین گروه‌هایی به منظور پیشبرد سیاست خارجی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران است.

در فصل چهارم، تحولات منطقه‌ای تاثیرگذار بر شکل‌گیری و نقش‌یابی بازیگران مسلح غیردولتی در سیاست خارجی ایران بررسی شده است. در این راستا، به بررسی نقش بازیگران مسلح غیردولتی در سیاستگذاری منطقه‌ای کشورهای ترکیه، امارات متحده عربی و عربستان سعودی پرداخته شده است و بدین ترتیب چرایی افزایش نقش چنین کنشگرانی در رهیافت کشورهای منطقه غرب آسیا تبیین شده است.

فصل پنجم، به موضوع نقش تحولات نظام بین‌الملل در شکل‌گیری، نقش‌یابی و گسترش نقش کنشگران غیردولتی در سیاستگذاری جمهوری اسلامی ایران پرداخته است. در این فصل نقش دو متغیر فروپاشی شوروی و گسترش نفوذ آمریکا در حوزه پیرامونی جمهوری اسلامی ایران مورد بررسی قرار گرفته است.

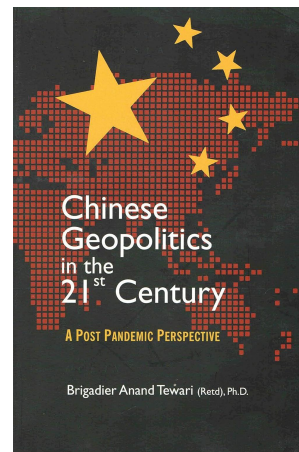
در فصل ششم، آینده نقش کنشگران مسلح غیردولتی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و سناریوهای مطرح در این زمینه بررسی شده است. یافته‌های نگارنده حاکی از آن است که متغیرهایی همچون برداشت‌های رهبران انقلابی، ساختار نهادی دولت و نقش ملی، عوامل کلیدی در روند نقش‌یابی، تداوم و گسترش بازیگران مسلح غیردولتی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بوده است.

معرفی کتاب‌های لاتین

1- Chinese geopolitics in the 21st century: a post pandemic perspective

Brigadier Anand Tewari (Retd)

New Delhi: Pentagon Press LLP, 2021

چکیده

نویسنده در این کتاب بیان می‌دارد که چین اغلب در بیانیه‌های دیپلماتیک خود به موضوع ظهور مسالمت‌آمیز اشاره دارد. اما سخن گفتن از مسالمت‌آمیز بودن در زمان بروز رفتار راهبردی تهاجمی از سوی چین، اذهان ناظران رفتارهای چین را دچار شک و تردید می‌کند و این نشان‌دهنده آن است که مسالمت‌آمیز بودن چین حداقل مشروط است. به اعتقاد نگارنده این کلاسیک‌ترین عبارتی است که در جهان پس از جنگ سرد از سوی چین به کار برده شده است که با تحلیل آن از نظر معنا، اعتبار و کاربرد می‌توان عمق راهبردی چین را مشخص کرد. بدین ترتیب، شرطی سازی برای رفتار چین به ویژه رفتار راهبردی و ساختار یافته آن کشور، زمینه مناسبی را برای مطالعه فراهم کرده است.

بر این اساس، تمرکز اصلی کتاب مبتنی بر رفتار راهبردی چهارچوب‌مند چینی است که از طریق بررسی در تحول و تکامل جغرافیای انسانی چین در طول زمان و موقعیت‌های متافیزیکی و ژئواکونومیکی آن ارائه شده است. نویسنده معتقد است، همه‌گیری کووید-۱۹ که ابتداء در چین ردیابی شد و سپس جهان را در فاجعه

انسانی و اقتصادی قرار داد، جهان را وادار کرده است تا درباره چین تجدیدنظر کند و البته این سوال مطرح است که آیا اصلاً نیازی به تجدیدنظر درباره چین وجود دارد؟

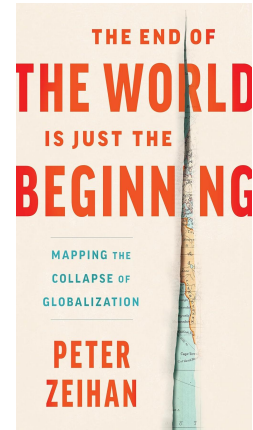
به منظور بررسی موضوع، کتاب در هفت بخش سازماندهی شده است. بخش اول کتاب مقدمه می باشد که در این بخش موضوعات مربوط به جغرافیای چین، فهم جامعه و دولت چین، قدرت اقتصادی چین، نوسازی نظامی چین و اختلافات ارضی آن کشور در اطراف مرزهای زمینی و دریایی مورد بررسی قرار گرفته است. بخش هفتم، نتیجه گیری کتاب می باشد. عناوین بخش های دوم لغایت ششم نیز به شرح ذیل می باشد:

- چهارچوب مفهومی ژئوپلیتیک چین
- تحول تاریخی دولت - ملت چین و پیامدهای آن بر ژئوپلیتیک آن کشور
- تحول متافیزیکی ژئوپلیتیک چین
- ژئواکونومیک: محرکی برای ژئوپلیتیک چین در عصر جهانی شدن
- الزامات ژئوپلیتیک و مدل واکنشی چین

2 -The End of the world is just the beginning: mapping the collapse of globalization

Peter Zeihan

New York: Harper Business, 2022

چکیده

پیتر زیهان، استراتژیست ژئوپلیتیک و متخصص انرژی، جمعیت‌شناسی و امنیت جهانی است. وی با تلفیق واقعیت‌های جغرافیا و جمعیت با موضوع تاثیر سیاست جهانی بر بازارها و روندهای اقتصادی، شناخت عمیق‌تری به جامعه علمی و صنعتی می‌دهد. او دارای آثار دیگری از جمله ابرقدرت غائب^۱ (۲۰۱۶) و ملل غیرمتحد^۲ (۲۰۱۹) می‌باشد.

کتاب اشاره می‌دارد که سال ۲۰۱۹، آخرین سال مطلوب برای اقتصاد جهان بوده است. امروزه برای همه نسل‌ها دستیابی به همه چیز سریع‌تر و ارزان‌تر شده‌است. در حال حاضر بشر به نقطه‌ای رسیده‌است که هر چیزی را مطالبه می‌کند، تقریباً می‌تواند ظرف مدت چند روز و یا حتی چند ساعت از زمان تصمیم‌گیری، به آن دست پیدا کند و به نظر می‌رسد که ایالات متحده آمریکا باعث به وجود آمدن چنین شرایطی در جهان شده‌است. البته اکنون آن کشور علاقه خود را به تداوم چنین شرایطی از دست داده‌است. در واقع، زنجیره تامین در سراسر جهان تنها با حمایت نیروهای دریایی آمریکا ممکن پذیر شده‌است. دلار آمریکا پشتوانه بازارهای بین‌المللی انرژی و مالی در جهان است. صنایع نوآورانه برای جلب رضایت مصرف‌کنندگان ایجاد شده‌است و میلیاردها نفر ذیل چتر توسعه تجاری

¹ . Absent Superpower

² . Disunited Nations

تحت رهبری آمریکا در سراسر جهان تغذیه شده و آموزش می‌بینند. اما همه اینها ساختگی و موقتی بوده و پایان خواهد پذیرفت.

در واقع، نویسنده در این کتاب درصدد ترسیم جهان بعدی است؛ جهانی که در آن کشورها و مناطق چاره‌ای ندارند جز اینکه خودشان نسبت به تهیه غذا، تامین انرژی و تامین امنیتشان اقدام کنند و همه این اقدامات را با جمعیت‌های کوچک‌تر و سالخورده انجام دهند. امروزه تعداد کشورهایی که همه این اقدامات را خودشان انجام می‌دهند، بسیار کمتر از آن چیزی است که فکر می‌کنیم. این دیدگاه نویسنده بدان معنا است که همه چیز در دنیای به هم پیوسته ما اعم از نحوه تولید محصولات، چگونگی توسعه مواد غذایی، روش‌های جا به جایی وسایل تولید و نحوه پرداخت هزینه‌های مربوط به آنها، همگی در حال تغییر کردن است. نگارنده در تلاش است تا از ابزارهای ژئوپلیتیک و جمعیت‌شناسی برای پیش‌بینی آینده ساختارهای اقتصادی جهان استفاده کند.

ردیف	عنوان - پدیدآور - مأخذ
۱	نتایج انتخابات شورای استانی عراق / سینا صادقی. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، آذر و دی؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۴: ۱۴۰-۱۳۸.
۲	ظرفیت‌های دیاسپورای ایرانی در به کارگیری پارادایم‌های جمهوری اسلامی ایران / ایمان صفرزاده. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، آذر و دی؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۴: ۱۴۳-۱۴۱.
۳	تأثیر روابط خارجی ایلخانان بر هویت‌بخشی مذهبی در ایران / محمد پاینده. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، بهار؛ جلد ۲۴، شماره ۹۴: ۳-۳۴.
۴	تعاملات علما و حکومت شیبانی / جدایی سیاسی ماوراءالنهر از ایران / زینت تاج‌ملی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، بهار؛ جلد ۲۴، شماره ۹۴: ۳۵-۵۶.
۵	تأثیرات شوروی بر ساختار اقتصادی و فرهنگی فرقه دموکرات آذربایجان / محمدجعفر چمنکار. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، بهار؛ جلد ۲۴، شماره ۹۴: ۵۷-۸۰.
۶	تحلیلی بر بازتاب مسئله هرات در روزنامه وقایع اتفاقیه / محمد سلیمانی‌تبار. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، بهار؛ جلد ۲۴، شماره ۹۴: ۱۰۶-۸۱.
۷	محورهای سیاست انگلیسی‌ها در بلوچستان دوره قاجار / عبدالودود سپاهی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، بهار؛ جلد ۲۴، شماره ۹۴: ۱۲۸-۱۰۷.
۸	واکاوی علل خیزش کردها در زمان آتاتورک و تأثیر آن بر روابط تهران - آنکارا / مجید رادفر. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، بهار؛ جلد ۲۴، شماره ۹۴: ۱۵۳-۱۲۹.
۹	عوامل تأثیرگذار در مناسبات کمپانی هند شرقی انگلیس با صفویان در دوره شاه سلطان حسین / انور خاندی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، تابستان؛ جلد ۲۴، شماره ۹۵: ۲۴-۳.
۱۰	تأثیر سیاست مذهبی بر روابط هم‌گرایانه عثمانی - اوزبک علیه صفویه در سده ۱۰ قمری / ۱۶ میلادی / جهانبخش ثواقب. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، تابستان؛ جلد ۲۴، شماره ۹۵: ۹۴-۲۵.
۱۱	مناسبات سیاسی و اقتصادی قفقاز در دوره حکومت زندیه (سال‌های ۱۷۹۴-۱۷۴۹م) / سارا یارمهدی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، تابستان؛ جلد ۲۴، شماره ۹۵: ۹۲-۶۵.
۱۲	تأثیر روابط ایران با بریتانیا بر ایلات کردستان از مشروطه تا سال ۱۳۲۰ ش / کریم سلیمانی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، تابستان؛ جلد ۲۴، شماره ۹۵: ۱۱۴-۹۳.
۱۳	نقش انگلستان در تحولات پس از مشروطه از دیدگاه روزنامه جنوب / رضا معینی‌رودبالی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، تابستان؛ جلد ۲۴، شماره ۹۵: ۱۳۶-۱۱۵.

۱۴	تحلیلی نو از تدوین و تصویب قراردادهای نفتی ایران و انگلیس در دولت ایران بر اساس نظریه گراهام آلیسون / حمید صالحی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۲، تابستان؛ جلد ۲۴، شماره ۹۵: ۱۵۸-۱۳۷.
۱۵	آقامحمدخان قاجار و علاقه به کتاب؛ به روایت سفیر انگلستان / مهیا شعیدی‌عمرانی. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، بهمن و اسفند؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۵: ۶۵-۶۴.
۱۶	نخستین سفر دبیرکل ناتو به عربستان / رضا حقیقی. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، بهمن و اسفند؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۵: ۶۷-۶۶.
۱۷	روابط اتحادیه اروپا با آنگولا / رامین فروغی. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، بهمن و اسفند؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۵: ۶۸-۶۹.
۱۸	چشم‌انداز انتخابات آینده پارلمان اروپا در سایه تقویت جریان راست‌افراطی / رضا حقیقی. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، بهمن و اسفند؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۵: ۷۲-۷۰.
۱۹	اتحادیه اروپا و تحریم صنعت هسته‌ای روسیه: امکان‌سنجی و اقدامات / عباس یزدانی. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، بهمن و اسفند؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۵: ۷۶-۷۳.
۲۰	چگونگی برآمدن اقتصادهای نوظهور قاره آفریقا / محمد موحد. - ماهنامه رویدادها و تحلیل‌ها. ۱۴۰۲، بهمن و اسفند؛ جلد ۳۷، شماره ۳۷۵: ۸۰-۷۷.

NO.	TITLE - AUTHOR - SOURCE SERIALS
1	Kagame's Revenge: Why Rwanda's Leader Is Sowing Chaos in Congo/Michela Wrong.- Foreign Affairs. 2023, may/june; Vol.102, No.3: 153-164.
2	The Forty-Years war: How America Lost the Middle East/Lisa Anderson.- Foreign Affairs. 2023, may/june; Vol.102, No.3: 164-172.
3	Keeping The World at Bay: Does Globalism Subvert Democracy- or Strengthen It?/Mark Mazower.- Foreign Affairs. 2023, may/june; Vol.102, No.3: 172-179.
4	Is India's Rise Inevitable?: The Roots of New Delhi's Dysfunction/Milan Vaishnav.- Foreign Affairs. 2023, may/june; Vol.102, No.3: 179-186.
5	Vietnam's Leadership will Soon Be Tested/Dien Luong.- Foreign Policy. 2024, Summer: 9-10.
6	What the Western Media Gets Wrong About Taiwan/Clarissa W E I.- Foreign Policy. 2024, Summer: 7-8.
7	Singapore Knows Its Stability Can't Last Forever/Joseph Rachman.- Foreign Policy. 2024, Summer: 11-12.
8	Xi Believes China can Win a Scientific Revolution.- Foreign Policy. 2024, Summer: 13-14.
9	Biden Picks the Wrong Moment to Challenge Beijing/Andrei Lungu.- Foreign Policy. 2024, Summer: 15-16.
10	Turkey's Democracy Is Down but Not Out/Kate Johnston.- Foreign Policy. 2024, Summer: 19-20.